

Tots fem història

Full Informatiu N° 6 de la vila de Tarroja – juny 2017

Any 2017, es compleixen 800 anys

Tarroja es va configurar com a població

La coma d'En Torroja (Comontarroges actualment)

La Senyora del castell de Torroja i el Vescomte de Cardona. Representació figurada

Com és sabut, la composició de l'escut de Tarroja porta impresa una torre i ambdós costats, dreta i esquerra un card, es refereix a la unió de les cases de Torroja i Cardona.

Notícies vinculades a la història de Tarroja

Tot i que la notícia és captada del desembre del 2015, ens sembla important fer-ne difusió, per la vinculació que té amb la nostra pròpia història, com a memòria i homenatge als 800 anys que Torroja (actual Tarroja) celebra la configuració com a poble.

Valgui de record i annals per les properes generacions i pels mateixos tarrogencs, els qui mancats de mitjans per aplegar certes informacions, tinguin a l'abast poder rebre notícia de la nostra procedència i història.

Transcrivim fidelment la notícia publicada en el seu moment pel Museu de Solsona, Diocesa Comarcal.

“27 de desembre de 2015

El passat 24 de novembre es va retirar un capitell al Castellvell de Solsona (Olius, el Solsonès) datat, probablement, al segle XV i que es trobava reubicat a l'exterior, la qual cosa en comprometia el seu estat de conservació.

La importància d'aquest element escultòric recau en el fet que podria tractar-se d'una de les primeres representacions de l'escut de Solsona **on s'hi poden veure representats el card de la família Cardona, i el castell, de la família Torroja**. En aquest capitell es reproduiria la unió d'ambdues famílies. Segurament es trobava ubicat en una de les columnes de la sala principal del Castellvell actualment desapareguda. Posteriorment fou reubicat en una barana a l'exterior on, actualment, es trobava en mal estat de conservació.

El capitell fou retirat pels especialistes Pere Rovira i Aleix Barberà amb l'ajuda de Makoto Isawa. Tots ells tècnics del Centre de Restauració i Béns Mobles de Catalunya on s'està portant a terme la restauració d'aquest element arquitectònic. Un cop acabats els treballs de restauració el capitell s'exposarà a les sales del Museu Diocesà i Comarcal de Solsona i una rèplica exacte serà retornada al seu lloc d'origen.

Des del CRBMC ens han fet arribar una reproducció 3D, una fotogrametria, d'aquest capitell. En aquesta es poden observar les representacions del card i el castell esculpits a la pedra amb detall. El model s'ha realitzat amb fotografies de Victor Illera del CRBMC. “

Notícies

> **Segona rubinada** de l'any, el passat 23 de novembre, va ser menys gran que l'anterior, tot i així va tornar a inundar la font, els camins i horts que l'envolten. Quedi constància pel pas del temps del fet.

> Ajuntament.

L'alcaldesa Imma Secanell ens envia la nota que segueix: *"El passat dissabte 2 de juliol la sra. M^a. Antònia Vilella Beltran, filla de Josep Vilella Vilaró, originari de Tarroja, va cedir gratuïtament a l'ajuntament 109 volums de l'enciclopèdia Espasa Calpe."* Li estem molt agraïts, i de ben segur que ens serà d'utilitat.

Mare i filla davant de la casa dels mestres amb dos volums de l'enciclopèdia

> **Com cada any** els Reis d'Orient van arribar puntualment a Tarroja a dos quarts de set de la tarda del dia 5 de gener. El fred mai impedeix que els nens emocionats deixin d'acudir a la cita.

L'alcaldesa els donà la benvinguda i la clau de la vila. Els Reis, com és costum van fer el seu discurs donant fe del coneixement que tenen de la nostra població, alguns detalls els quals només podem copsar els que dia a dia observem i alhora patim. Els mals costums, les manques de sensibilitat dels vilatans que, amb la seva deixadesa o crítica poc sensible, lesionen la bona

convivència, els retrets al respecte queden ben palesos en la seva elocució.

Arribada de SS els Reis a la sala de la vila

Vegeu-lo tot seguit:

*"Bona nit tarrojins/tarrojines;
Un any més hem tornat, ens ha costat.
Aquests dies amb tanta boira no trobàvem la Segarra,
venim de molt lluny amb regals per tots els nens i nenes
però ens havien dit que els nens de Sedó es porten més bé que els de Tarroja
i a Sedó volíem anar i Tarroja ens volíem saltar.
La loteria no ens ha tocat,
però la Gina ha arribat.
Nora, Otger, Albert, germans Mas, Nil, Pau, Jan, Aran,
Claudia, Jordi, Guerau, Abril, Auria, Ona, Julia, Mariona,
germans de cal Trilla, Arnau Sola
us heu portat bé?
Sí, segur que sí?
Heu fet cas als vostres pares? Sí, segur?
Si es així, algun dels regals que heu demanat,
us haurem portat.
Sabem que una nova plaça s'està fent,
paciència tindrem,
i esperem gaudir-la abans del que ens pensem.
Obrers treballant, algun dia acabaran i tranquils
ens deixaran.
I pels més grans, que us hem de dir,
les caques de gossos per recollir,
les escombres, al carrer no es fan servir
i de les papereres, em sap greu de dir,
plenes de brossa fins a sobreeixir.
Ai, ai, ai, això no va així."*

*També sabem que majorales busqueu
i majorales no trobeu.
Tant difícil es invertir cert temps al patrimoni
tarrojà.
Pensem-hi!!!
Finalment dir-vos que us desitgem molta salut
i que amb il·lusió, entusiasme i voluntat
on l'ajuntament no pot, arriba el voluntariat
Tarrojins-tarrojines esperem retrobar-nos l'any
que ve.
Cuideu-vos i feu bondat.
Bon any a tots.” S. M. Reis Mags d'Orient”*

> **L'endemà** de la festa de Reis, coincidint amb dissabte, a dos quarts de set de la tarda al local social de la vila, els tarrogens vam ser obsequiats, de part de l'ajuntament al concert que l'Orquestra Andreu del Conservatori de Cervera ens va brindar. Els assistents vam gaudir d'una tarda musical esplèndida. Tot i que el ple de la sala va ser gràcies als familiars i seguidors de l'orquestra, els assistents habituals de Tarroja hi vam participar en bon nombre. Acabat el concert els concertistes van ser complimentats amb una generosa torronada.

Carles Gumí, director, dirigint l'orquestra

> **El mes** de gener el fred es va presentar amb moltes ganes, tot i que durà poc, en uns dies millorà el temps i com si volgués compensar-nos, ens regalà sobtadament un petit estiu, que en ple hivern és un regal poc esperat. A finals del mes de març, aquest març, “marçot” tan temut, ens sorprèn la nit del dia 25 amb una bona nevada a gran part del territori, a Catalunya va ser una nevada considerable en molts indrets. Tarroja també va rebre una bonica enfarinada.

La neu, en molt bon estat, segons diuen els entesos, ha fet més llarga la temporada d'esquí, que ha arribat fins a les vacances de Setmana Santa sense dificultats. A la plana Segarra no solem gaudir de grans nevades, aquesta però va trencar branques d'arbres i va fer caure alguna paret. D'aquesta nevada, més aviat ens volem complaure en la petitesa que la neu ens va deixar a peu d'escala. Vegeu la delicadesa que ens va enviar la Carme Segura, atenta sempre als petits detalls.

Podran arrencar totes les flors,
però no podran aturar la primavera

> **Plaça Vella** acabada la seva restauració publiquem l'escrit que la Veu de la Segarra va divulgar en data 7 d'abril:

“Tarroja reforma i renova els serveis de la plaça de l'Església

L'Ajuntament de Tarroja ha dut a terme una important rehabilitació a la plaça de l'Església, on s'hi ha executat la renovació de la xarxa d'aigua de boca i també de clavegueram. La causa d'aquesta actuació es troba en les continues fuites d'aigua i filtracions que s'hi registraven a causa que les conduccions havien quedat obsoletes. “Teníem una xarxa molt degradada i era necessària la seva renovació”, ha manifestat l'alcaldeessa, Imma Secanell, que ha explicat que “l'última actuació sobre aquestes canonades es pot datar als anys 50, o sigui que parlem de 60 anys enrere, quan s'utilitzaven tubs d'uralita, que actualment s'han canviat per una material més resistent.

Alhora, aquestes fuites suposaven un

consum excessiu d'aigua. "Perdrem més aigua que la que consumíem, fet que suposava un problema en el moment de facturar ja que això repercuteix en les arques municipals i en els veïns del municipi" segons l'alcalde. Com a mostra, cal dir que només ens els tres primers mesos d'aquest 2017, un cop ja executada l'obra, "Tarroja ja ha deixat de perdre 1.000 m³ d'aigua, i si es manté aquesta proporcionalitat, al llarg de l'any representarà un estalvi en aigua de 4.000m³", segons Secanell que ha afegit que " a part de l'estalvi econòmic que representa, també estem satisfets al reduir el malbaratament de l'aigua".

El cost total de l'actuació ha estat d'uns 50.000 euros, dels quals 25.000 han estat aportats per la Diputació de Lleida mitjançant una subvenció, 15.000 euros d'una altra ajuda de la línia d'aigües i els 10.000 euros restants s'han aconseguit d'una partida de manteniment i conservació del PUOSC de la Generalitat."

Imatge de la plaça amb l'antiga carnisseria al fons

> **Setmana Santa**, com cada any, augmenta a la nostra població durant aquests dies, els vilatans o forans que han triat un lloc tranquil, sense aglomeració, la nostra població és un lloc ideal. Molts viatgers esporàdics, han visitat la nostra vila, amb alguns d'ells hem tingut ocasió de intercanviar petites converses i tots coincideixen en que viatjant per la carretera, els crida l'atenció el nostre petit poblet i amb aquesta excusa decideixen visitar-lo.

Les funcions a la nostra parròquia, que en altre temps van ser lloc de reunió i ocasió de fer petar la xerrada una vegada acabat l'ofici, tot i l'esforç que hi posa el pare

Joaquim, membre de la comunitat de mercedaris de Sant Ramon, els vilatans han abandonat els oficis religiosos i cada vegada la parròquia és menys concorreguda.

Un altre signe dels temps que marca l'actualitat.

> **Sant Julià**, festa que celebra Tarroja a l'ermita a ell dedicada. Dilluns de pasqua, missa solemne a les 11 del matí, benedicció de la coca, xocolata i barreja, tradicional a Sant Julià, que acostuma a donar pas a la tertúlia entre els assistents, cada any amenitzada per l'Hector, amb un dels seus variats instruments musicals. És un privilegi poder contar amb un músic tant excel·lent i generós a la nostra població.

A continuació sorteig de la mona, una mostra de poemes de Jordi Pàmias i un val per a dues persones per visitar el retaule barroc de l'església del Miracle i dinar al restaurant del mateix complex.

Els qui van tenir sort en el sorteig, foren: L'Estel Llorens, la Carme Segura i el Ramon Vergé.

Majorals, Jordi Pàmias i els tres agraciats.
Tertúlia a la placeta tot menjant la coca

Els majorals, Ramon Verdés i la seva filla Dalia, van ser els artífexs dels obsequis sortejats i de la posada a punt de l'ermita i el seu entorn amb abundosos detalls de bon gust.

Detall de guarnició als arbres que envolten l'ermita

Per l'any que ve, ja tenim nous majorals, l'associació de dones "El Lilà" s'ha brindat generosament a preparar la festa.

> **Festes d'aniversari**, la primavera afavoreix les festes d'aniversari dels nens al carrer, manera que en participem una mica tots i que ens encomanin als més grans

l'alegria, l'emoció i l'entusiasme. Després d'un hivern fred i boirós, l'esclat primaveral i la jovialitat d'aquest eixam de canalla, torna a reviscolar l'energia dels qui amb els anys i les vivències podria ser que haguéssim anat

descuidant.

La Nora el celebrà a la plaça Nova, amb tots els seus amics.

L'Àurea, escollir la plaça de l'Església i ambdues van muntar taula amb bon berenar, festa, jocs i xerinxola.

Per molts Anys a totes dues!

A la plaça nova, aniversari de la Nora

> **Sant Jordi**, tot a punt pel dia 23, Sant Jordi, la rosa i el llibre. Aquest any la coincidència escaient en diumenge va fer pensar que seria bonic poder comprar la rosa a Tarroja. Rosa i llibres, una petita mostra a la plaça de l'Església, ha estat la primera mostra de la festa de Sant Jordi a Tarroja.

Diada de Sant Jordi a Tarroja de Segarra

APARTIR DE LES 11 DEL MATÍ
Venta de llibres i Roses de
Sant Jordi.
Parada de la llibreria Tantalitres amb un 10% de descompte.

ALES 12.00

Cercavilla i Representació:
Temari de la llegenda de Sant Jordi a càrrec del grup "ALEA TEATRE"
Us esperem a la PLÇA DE L'ESGLÉSIA amb nosaltres.

La diada va ser tot un èxit, l'oferta de roses va arribar a quasi a la norantena i els llibres van tenir una venda molt acceptable.

El grup "Alea Teatre" amb la representació de la llegenda de Sant Jordi, va posar el punt simpàtic i de divulgació de la llegenda de Sant

Jordi a la festa.

Les responsables de la parada i de la venda van gaudir d'un bon dia i de bona feina.

Els diners de la recaptació són incorporats a la borsa de "Endrecem el Patrimoni", per la continuació de l'obra que l'any 2014 es va iniciar amb veïns voluntaris la neteja de la sagristia.

Escenificació de la llegenda de Sant Jordi

Venda de roses

Parada de llibres, ambient de festa

> **Dia del Roser** primer diumenge de maig. Es va estrenar la festa, divendres a la tarda amb una xerrada sobre “**l'ICTUS, com actuar i prevenir-lo**”, que l’infermera Sara Ribera va detallar de manera comprensible i fàcil en la seva exposició.

La Sara, ben coneguda pels tarrogencs, amb el seu procedir didàctic i proper, va aconseguir que els assistents més valents s’animesin al final de la xerrada a intervenir

per aclarir dubtes, temors, reflexions personals i sobretot propòsits per a un intent de canvi d’hàbits i conducta saludable, poder així gaudir d’una bona i acceptable salut.

- Dissabte 6 de maig, taller lúdic per tots els nens i nenes, on van poder elaborar ells mateixos pa, coca ... entenent el significat de l’alimentació sana, a càrrec de David Arjona.

Tots remenen la massa per fer el pa

L’activitat es va desenvolupà en el mateix forn on, com podem veure tots es van involucrar en el projecte. Amassar, donar forma al pa, a la coca...i potser llepar-se els dits.

Atents a les explicacions del David

Enfornant el pa

Enfornar el pa, la coca..., esperar amb neguit el resultat per a poder-lo tastar i convidar als de casa que no ha pogut viure l’experiència.

Bon profit

- Diumenge del Roser un dia esplèndid, tot i l'aire fresc que no ens deixà durant aquells dies, el sol va donar-nos l'escalf que el dia de la festa mereix. Missa a les 12 a la parròquia, amb bona participació. A continuació a la sala de la vila dues mostres d'exposició avençades en el programa: Reportatge fotogràfic de la vila de Tarroja i el seu entorn, autoria de Jordi Prat.

Mostra de fotografies, Tarroja i entorn

També una simpàtica mostra, de col·lecció "ous Kinder". Centenars de petites figures van prendre vida sobre l'expositor de la sala amb la mirada atenta dels infants delerosos de poder-les tenir a les mans, no gens menys molts adults que per uns instants van somiar amb el joc de les petites figures i el

xocolata que en el seu moment delerosos van poder tastar. La família Serrano de Preixana, va ser la col·leccionista que va cedir les peces per a l'exposició.

Sala de la vila, públic assistent, venda de flors, "Expo"

Generós "Pica,Pica" que oferí l'Ajuntament a tots els assistents i entretant venda de números per la rifa d'un roser ple de roses i un parell de llibres, que va tocar la sort al Francesc de cal Celdoni.

Diuen que: "de mica en mica s'omple la pica" i així ho anem fent la comissió de **Recuperem i endrecem el Patrimoni**. Que s'emporta els petits guanys que amb aquestes activitats es va fent.

Com cada any, el **dia de la mare** coincideix amb el Roser i perquè tots puguem obsequiar a la mare sense problemes de desplaçament ni excuses per estalviar el detall, ja s'ha fet costum la venda de flors que té l'èxit assegurat .

Francesc, Imma (alcaldessa) i Madrona

- Diumenge a la tarda, a la parròquia de Sant Salvador, concert de música medieval i occitana a càrrec de "**Els Bons Homes**". Van fer música amb instruments musicals varis, alguns desconeguts pel públic

general, com la viola de roda, els panderos quadrats, també força inconeugut actualment, amb els quals ens van sorprendre gratament, amb el pregó anunciador del concert, al migdia, a la sala de la vila abans d'acabar l'acte, així mateix van obrir el concert de la tarda a l'església, passant des de la porta d'entrada fins a l'escenari.

Públic que assistí al concert

"Els Bons Homes", preparats per actuar

Un concert amb molta qualitat, que va deixar satisfet a tothom. Van utilitzar en el cant i en la declamació, el llenguatge de l'època; galaicoportuguès, llatí, sefardita i un romanço amb català antic, finalitzant el concert amb alguna peça de folklore, marcant el punt final amb l'himne d'homenatge a Occitània, "Montanhes Araneses", la qual va ser ovacionat amb molts aplaudiments.

Aquest himne, els occitans d'arrel el consideren oficial del poble occità, avui encara sota el domini del govern francès.

Himne d'Occitània

Dejós ma fenèstra,
I a un aucelon
tota la nuèch canta,
canta sa cançon.

Repic. (tornada).
se canta, que cante,
canta pas per ieu,
canta per ma mia
qu'es al luènh de ieu.

A la font de Nimes
I a un ametlièr
que fa de flors blancas
coma de papièr.

Aquelas montanhas
que tan nautas son
m'empachan de veire
mas amors ont son.

Nautas son, plan nautas
mas s'abaissaràn
e mas amoretas
se raprocharàn.

Baissatz-vos, montanhas
planas levatz-vos
perque pòsca veire
mas amors ont son.

> El diari "El Segre", el dia següent de la festa del Roser, publicà la noticia amb la corresponent fotografia de les responsables de la col·lecció d'Ous Kinder a Tarroja.

Per la dificultat de poder fer la lectura de la fotografia exposada, fem una transcripció del text:

“Una Col·lecció amb gairebé 2.000 figuretes dels populars ous kinder va ser ahir diumenge l’atracció de la festa del Roser de Tarroja de Segarra. El local social va acollir en diverses taules col·leccions variades d’elefants, cocodrils, princeses, pingüins i pel·lícules que van ser admirades pels veïns. La proposta és de tres germanes de Preixana, Mireia, Montalbà i Genoveva Serrano que des de molt petites han anat col·leccionant-les”

> **Divendres 9 de juny** a la sala de la vila va tenir lloc complementant el cicle “Maleta de coneixement” la xerrada sobre “Primers Auxilis” a càrrec de l’infermera Kika Ribalta.

> **Ha començat** la segona fase de restauració a la parròquia, esperem que ara sí s’acabin les goteres de la sagristia, per fi teulada nova. Anirem informant.

> **Aniversaris**

La Generalitat de Catalunya acostuma a tenir un record pels ciutadans que han complert els 100 anys, així van voler fer un reconeixement a la veïna centenària de Tarroja, Àngela Torra Inglada fent-li entrega d’una medalla commemorativa d’aniversari. Als seus 106 anys, com es pot veure en la fotografia, gaudeix d’una acceptable salut. Per molts anys Àngela!
 Transcrivim a continuació la carta que des de la Generalitat de Catalunya, la consellera de Treball, Afers Socials i Família a través del Consistori, li va trametre. Vet aquí la carta. És un goig tenir a la nostra

població una persona centenària.

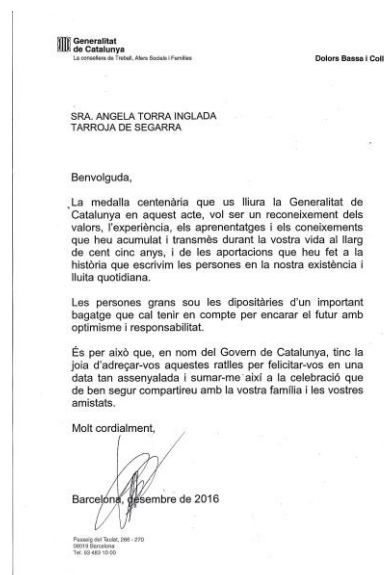
*Benvolguda,
 La medalla centenària que us lliura la Generalitat de Catalunya en aquest acte, vol ser un reconeixement dels valors, l’experiència, els aprenentatges i els coneixements que heu acumulat i transmès durant la vostra vida al llarg de cent cinc anys, i de les aportacions que heu fet a la història que escrivim les persones en la nostra existència i lluita quotidiana.
 Les persones grans sou les dipositàries d’un important bagatge que cal tenir en compte per encarar el futur amb optimisme i responsabilitat.
 És per això que, en nom del Govern de Catalunya, tinc la joia d’adreçar-vos aquestes ratlles per felicitar-vos en una data tan assenyalada i sumar-me així a la celebració que de ben segur compartireu amb la vostra família i les vostres amistats.
 Molt cordialment,*

Signat, Dolors Bassa i Coll

Barcelona, desembre de 2016”

Medalla de la Generalitat entregada a l’Àngela

> El dia 4 de juny van celebrar l'aniversari dels Cinquanta anys de compromís matrimonial el Vicent Secanell i l'Assumpció Francas, de cal Vicent. La celebració amb missa solemne a la parròquia de Sant Salvador i seguidament reunió familiar amb bona taula en un restaurant de la rodalia. Enhorabona i per molts anys amb salut i companyia!

> Naixements

El dia 3 de gener va arribar, amb gran joia per la família, la Gina Vilaró i Codina. Enhorabona!

> Casaments

Al pilar de notificacions de notícies de l'ajuntament hem pogut llegir aquests dies que la Marta Giralt i el Jordi Huguet, es casen properament. Enhorabona!

> Defuncions

- Reyes Garriga i Balasch que ens deixà el dia 3 d'abril a l'edat de 93 anys. (cal Talet)
El nostre record i el més sentit condol a la família.

- Ramon Torné Caselles que morí el dia 8 de juny als 93 anys d'edat, (cal Bord). *"El record del cosinet ens quedarà sempre... Als camins, a les pedres, a l'ombra dels arbres..."* El nostre més sentit condol a la família.

Tornem a remenar la calaixera

De passada donem tombs a la història. Prou sabem que no a tothom interessen els nostres orígens, que la vida segueix i els preocupa més viure el present que perdre els temps en el futur i encara menys en el passat. Potser som pocs els tafaners a la nostra població que ens agrada ficar el nas per arreu, només així trobem bocins del nostre passat que ens fan palès el trencaclosques de la nostra història que a poc a poc podem anar lligant i reconstruint. Vegeu la transcripció, de la *"Publicació i televisió digital catalana d'informació, debat i opinió sobre la història de Catalunya en la recerca dels nostre orígens."*

El periodista Jordi Aguilera Cartaña, juntament amb l'operador de càmera Gustau A Roperó, van realitzar el reportatge

emès per la cadena, en els diferents serveis informatius nacionals e internacional. "La Reina de Molins de Rei", Eleonora d'Arborea, la mítica Reina Regent italiana".

En la pàgina següent amb l'enunciat :

"Ramon de Torroja regent del Regne d'Arborea", podem observar a través de la descripció l'abast del cognom Torroja i la vinculació amb la nostra vila.

Dia de Sant Jordi

El Simón Manaut va gosar fer aquesta fotografia i va tenir la gentilesa de deixar que la publicuéssim.

Les fotografies i text de portada són atenció de Carles Castellà.

El roser que no es va poder rifar el dia de Sant Jordi i rifat el dia del Roser a la sala de la vila, va ser obsequi del Roman.

La col·laboració de tots ens dona força i ens engrandeix. Gràcies a tots els vilatans que han col·laborat desinteressadament.

Redacció: Comissió d' Estudis Tarrogencs

Impressió: Ajuntament de Tarroja

Col·labora: Josefina Carulla

Lourdes Castellana

Imma Secanell

Mercè Torra

Ramon de Torroja regent del Regne d'Arborea

Després de la mort de Barisone I d'Arborea i l'entronització del seu fill Pere I d'Arborea, Ramon de Torroja va arribar a Sardenya el 1185 al front d'un exèrcit per donar suport a Agalbursa. Gaia de Cervera o Cervelló, germana d'Agalbursa, estava casada des del 1160 amb Ramon de Torroja (1130–1195), fill d'Arnau de Torroja.

Agalbursa mantingué els drets del seu nebot Hug Poncet, fill del seu germà Hug I d'en Bas i d'Ispella Serra. El seu cunyat, Ramon de Torroja, era el tutor d'Hug Poncet quan el 1185 fou proclamat jutge d'Arborea. Així iniciava el llinatge dels Bas-Serra, en el arborenses regnum, sota la regència del seu tiet Ramon de Torroja. Agalbursa deixà Hug I d'Arborea com a hereu dels seus drets a l'Arborea i el 20 de juliol de 1192, en el compromís d'Oristany, juntament amb Pere I d'Arborea, se'l va reconèixer com a jutge conjunt amb igualtat de drets.

El 1195 el jutge de Càller, Guillem Salusi, va envair el jutjat d'Arborea, assetjar Oristany i va fer presoner a Pere I d'Arborea. Obligà a Hug I d'Arborea a signar la pau i a cedir territoris, amb la ineludible condició de casar-se amb la seva filla Preciosa de Lacon (Massa), matrimoni que es va celebrar el 1206.

La seva dedicació al jutjat li va costar, a Hug I d'Arborea, la pèrdua del vescomtat de Bas a la Garrotxa, que fou abandonat en mans de l'hereu testamentari, el seu tiet Pons III de Cervera, que morí el 1195 i el succeir el seu fill Pere III de Cervera. Hug I d'Arborea va reclamar els seus drets i es va arribar a un acord, el 1198, que implicava el reconeixement d'Hug com a Hug II d'en Bas, amb certes compensacions econòmiques cap a Pere III de Cervera. Hug va retornar a Sardenya i va deixar la regència del vescomtat al seu cosí Hug III de Torroja, fill de Gaia de Cervelló i de Ramon de Torroja.

Hug I d'Arborea va morir el 1221 a Sardenya i va deixar un fill de Preciosa de Lacon, de nom Pere II d'Arborea, que el va succeir. Pere va ser jutge únic d'Arborea i, tot i que es titulava vescomte d'en Bas, mai no va venir a les seves terres catalanes.

Investigant la procedència de Ramon de Torroja, ens trobem que Guillem de Torroja va participar en la presa de Tortosa i Lleida als sarraïns, i va ser bisbe de Barcelona i arquebisbe de Tarragona fins al 1175. Guillem era germà d'Arnau de Torroja. Arnau de Torroja fou nomenat, l'octubre de 1166, Mestre Templar de la Catalunya i Aragó i, l'any següent, ca capitanejava els Templers a Egipte en l'ocupació del Caire. El Gran Mestre Templar i mariscal de Jerusalem, Odón de Saint Amand, va ser fet presoner per Saladí, i morí captiu a Damasc el 1179. Ramon de Torroja actuà interinament com a Gran Mestre fins que va ser nomenat pel Papa Gran Mestre General de l'Ordre del Temple i de Sió. L'any 1184 desembarcà a Venècia i fou assassinat a Verona, camí d'Anglaterra.

A Arnau de Torroja el trobem com a «Arnaud de Toroge», «Toroxe» o «Torroxa», també com a «Arnaldo» o «Arnalli di Toroga», i majoritàriament com a «Arnaldus de Turre Rubea». Torroja ve de la contracció de Torre-roja, en llatí Turre rubea. Sembla que l'origen geogràfic més probable el trobem a Torroja del Priorat. Com que Ramon de Torroja era fill d'un Arnau de Torroja, hi ha la possibilitat de que ens estiguem referint al mateix Arnau de Turre Rubea.

Remenant rubea i rubra emergeix un nou dubte: si Colom va néixer a Tarroja de Segarra, perquè era de la Terra Rubra, han tingut en compte, els estudis dels experts, la gent de la terra rogenca del Llobregat o Rubricatus?

Josep Barba Raventós

Recerca de: moliners.com